

DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref	Vår ref	Dato
	19/55-	26. mars 2021

Regulering av Søbergsvatnet i Bindal kommune i Nordland

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har den 12.12.2018 gitt Småkraft AS (Småkraft) tillatelse til å regulere Søbergsvatnet i Bindal kommune i Nordland. Sametinget har fremmet innsigelse, og Naturvernforbundet i Nordland/Naturvernforbundet i Rana og omegn har klaget på NVEs tillatelse.

NVE har vurdert innsigelsen og klagen uten å finne grunnlag for å gjøre om sitt vedtak, og har sendt saken til departementet i brev av 13.03.2019.

1. Bakgrunn

NVE ga konsesjon til Søbergsvatnet kraftverk i 2008, og kraftverket ble satt i drift i 2011. Kraftverket utnytter et fall fra inntaket på kote 221 til kraftstasjonen på kote 37,5. Kraftverket har i dag en årlig produksjon på om lag 14,7 GWh. Småkraft søkte 07.03.2018 om å regulere Søbergsvatnet med 1 m mellom kote 301,1 og 302,1. I forhold til gjennomsnittlig, naturlig vannstand, vil vatnet heves med 0,3 m og senkes med 0,7 m. NVE mener reguleringen er innenfor naturlig vannstandsvariasjon, og skal fungere som et flomdempingsmagasin som utjevner tilsiget til kraftverket. Regulering av Søbergsvatnet vil ifølge oppdaterte tall fra søker øke produksjonen med om lag 2,3 GWh og bedre lønnsomheten i Søbergsvatnet kraftverk. Det skal slippes minstevannføring ut fra Søbergsvatnet på 400 l/s om sommeren og 60 l/s resten av året, som er lik vilkåret om vannslipp fra kraftverksinntaket.

2. NVEs vedtak

NVE har oppsummert sitt vedtak som følger:

"I saksbehandlingen har NVE lagt vekt på at regulering av Søbergsvatnet vil være et bidrag til en fornybar energiproduksjon med begrensede miljøeffekter. NVE mener at

Postadresse	Kontoradresse	Telefon*	Avdeling	Saksbehandler
Postboks 8148 Dep	Akersgata 59	22 24 90 90	Energi- og	Steinar Pettersen
0033 Oslo		Org.nr.	vannressursavdelingen	22 24 61 39
postmottak@oed.dep.no	oed.dep.no	977 161 630		

konfliktene ved en regulering i hovedsak, men likevel i begrenset grad, knytter seg opp mot naturmangfold, landskap og reindrift. NVE legger til grunn at det ved en konsesjon vil være aktuelt med vilkår som avbøter de negative konsekvensene for disse temaene.

I influensområdet til Søbergsvatnet finnes det gaupe og jerv, begge truet (EN), bergand, sårbar (VU), sivpurv, fjellrype og lirype, alle nær truet (NT). Elvestrekningen fra utløpet ned til inntaket for kraftverket er en rødlistet naturtype (NT). NVE kan ikke se at en regulering vil få særskilte virkninger for disse arter eller naturtyper.

En regulering av Søbergsvatnet på 1,0 m er innenfor naturlig svingning i vannstand, noe som vil begrense de visuelle virkningene. Søbergsvatnet ligger i et område med visse landskapskvaliteter, men NVE mener at det er tatt flere hensyn for å begrense de mulige negative konsekvensene for landskap og friluftsliv. Revegetering av midlertidige anleggsområder er viktig for å tilbakeføre noe av landskapets naturlige preg. Sesongtilpasset minstevannføring fra Søbergsvatnet i samme størrelsesorden som for det nedenforliggende kraftverket vil ivareta landskaps- og friluftslivsinteressene i området, samt livsmiljøet i og langs elva nedstrøms utløpet.

NVE er av den oppfatning at reguleringen ikke vil påføre reindriften økt samlet belastning på distriktet dersom anleggstiden tilpasses slik at den påvirker reinen i minst mulig grad ved en eventuell konsesjon. Da reguleringen ligger innenfor naturlig svingning i vannspeilet og i hovedsak fungerer som et flomdempningsmagasin under regnvær, vil den ikke øke risikoen for utrygg is på Søbergsvatnet og ved utløpet i særlig grad. Etter vår oppfatning blir reinens flytting og naturlig trekk i området ikke hindret.

NVE kan ikke se at det er spesielle arter, naturtyper eller andre allmenne interesser som blir nevneverdig berørt av omsøkt regulering. Vi mener at reguleringen kan gjennomføres med avbøtende tiltak uten særlige konsekvenser for allmenne interesser."

3. Innsigelsen og klagen

Sametinget har begrunnet innsigelsen i sin høringsuttalelse av 22.06.2018. Departementet siterer omtalen av temaet reindrift fra uttalelsen:

" Reindrift er en viktig samisk næring og kulturbærer. Sametingets utgangspunkt er at naturgrunnlaget for samisk kultur og næringsutøvelse i området må ivaretas i forbindelse med tiltakene. Tiltakene alene eller samlet sett skal ikke medføre vesentlige ulempe for samisk kultur og næringsutøvelse. Lovkommentaren til plan- og bygningsloven understreker at der hvor reindriftsinteresser blir berørt, skal de samlede effektene av planer og tiltak innenfor det enkelte reinbeitedistriktet vurderes.

Reinbeitedistrikt Jillen-njaarke har mange nylige vedtatte tiltak som skal realiseres, blant annet berøres distriktet sterkt av Tosbotnutbyggingen, og Øyfjellet vindkraftverk skal realiseres innenfor distriktet. Disse tiltakene vil generere mye anleggsarbeid. Distriktet er også sterkt berørt av reinpåkjørsler ved Nordlandsbanen. Vi mener derfor at det bør foreligge en føre var holdning for ytterligere tiltak og anleggsarbeid nå i områder som er

av verdi for reindrifta i distriktet. På bakgrunn av det nevnte vil vi, selv om det allerede foreligger reguleringer i vassdraget, reise innsigelse til tiltaket."

Naturvernforbundet i Nordland/Naturvernforbundet i Rana og omegn har gitt felles klage på NVEs vedtak. Klagen av 08.01.2019 er på 10 sider, og departementet gjengir her NVEs oppsummering av klagen:

"Naturvernforbundet krever at konsesjonsvedtaket må oppheves da de mener at eiendomsforholdene rundt Søbergsvatnet er uavklart, og med henvisning til sin befaringsuttalelse. De mener også at NVE ikke har overholdt opplysningsplikten, jf. vannressursloven § 24, da det ikke forelå kart som viser matrikelnummer (gnr/bnr) eller eiendomsgrenser for fjellområdet i søknaden.

Klagen viser også til at Bindal kommune ikke har dokumentasjon på at Frithjof Plahte er grunneier og at Plahte har startet opp arbeidet med å klarlegge eiendomsforholdene for å få matrikulert fjellområdet ved Søbergsvatnet. Naturvernforbundet krever at umatrikulert grunn i fjellområder i Bindal kommune må gjennom en jordskifteprosess slik det har vært lenger nord på Helgeland.

Naturvernforbundet mener videre at NVE har brutt kravene til konsesjonsbehandling i vannressursloven § 13 (grunneiers rådighet) og § 23 (innhold av søknader, saksutredning), vassdragsreguleringsloven §11 (krav til konsesjonssøknader), vannfallrettighetsloven §12 (innhold i søknad) og egen rettleder Konsesjonshandsaming av vasskraftsaker (del III utarbeiding av melding med forslag til konsekvensutgreiingsprogram, pkt. 3.5). Disse bruddene skal være knyttet til uavklarte eiendomsforhold og manglende opplysninger om Småkraft AS som søker.

Naturvernforbundet knytter også andre merknader til konsesjonen for regulering av Søbergsvatnet. De reagerer på at det er SWECO på oppdrag fra Småkraft AS som kommenterer høringsuttalelsen deres om beregnede og ikke observerte, naturlige vannstandsendringer. De mener at en oppdemming vil gi langt flere dager med laveste reguleringsvannstand og en reguleringssone preget av uttørking. Videre vil reindriften ved Søbergsvatnet bli utsatt for økt risiko for usikker is på senvinteren. Naturvernforbundet mener at reguleringen av Søbergsvatnet vil påvirke naturtilstanden i strandsonen til Fjellvatnet/Storvatnet nedenfor kraftverket og vannføringen i Eidvatnet i strid med verneforskriften for naturreservatet. Det anføres at kunnskapskravet i naturmangfoldloven § 8 er ikke innfridd med en biologisk mangfoldrapport fra 2005 for Søbergsvatnet og at INON skal fortsatt anvendes som kriterium før eventuelt inngrep skal avgjøres. Naturvernforbundet framhever at naturmangfoldloven § 10 (økosystemtilnærming og samlet belastning) må komme i betraktning i lys av kraftverkene som er satt i drift eller under bygging ved Tosenfjorden. De mener også at brukerinteressene ved Søbergsvatnet er mer enn Plathes Eiendommer, at samfunnsnyttene er minimal med lite ny kraft i et overmettet kraftmarked og at eierinntektene går 100 % til et tysk investeringsfond."

4. Departementets merknader

Tillatelse til regulering av Søbergsvatnet kan gis om "*fordelene ved tiltaket overstiger skader og ulemper for allmenne og private interesser*", jf. vannressursloven § 25 første ledd. Departementet vil drøfte de merknadene i innsigelsen og klagen som er nødvendig for å begrunne avgjørelsen. Departementet kan også ta hensyn til forhold som ikke er berørt i innsigelsen eller klagen.

Samfunnsnytte og prissatte konsekvenser

Den viktigste samfunnsnyttien ved regulering av Søbergsvatnet vil være produksjon av fornybar energi. Reguleringen vil ifølge oppdaterte tall fra søker gi en økning av produksjonen i Søbergsvatnet kraftverk med om lag 2,3 GWh/år. NVE har beregnet produksjonsøkningen til om lag 1,6 GWh. Tiltaket vil ha positive konsekvenser for lokalt og regionalt næringsliv og sysselsetting under anleggsperioden. Videre vil utbyggingen bidra til inntekter til Småkraft, grunneier og Bindal kommune.

Byggekostnadene for regulering av Søbergsvatnet er ifølge oppdaterte tall fra søker beregnet til 3 mill. kr. Dette gir ved en produksjonsøkning på 2,3 GWh en spesifikk utbyggingspris på 1,30 kr/kWh.

Prosjektets inntektsside, representert ved nåverdien av prosjektet, inngår som et element i departementets samlede vurdering av prosjektets fordeler og ulemper. Departementet har gjort en beregning av nåverdien basert på oppgitte investeringskostnader fra søker, typiske driftskostnader, forventet produksjon og et utfallsrom for kraftprisen slik det er modellert av NVE fram mot 2040 (høy/lav/basis). Gitt forutsetningene for investerings- og driftskostnader har kraftverket positiv nåverdi, både når søkers og NVEs produksjonsberegninger legges til grunn. Usikkerheten i denne fasen er normalt betydelig både når det gjelder faktisk produksjon, inntekter og kostnader.

Landskap

Utløpet av Søbergsvatnet er relativt bredt og flatt. Dette innebærer, slik det også går fram av NVEs vedtak, at den naturlige vannstanden i Søbergsvatnet er relativt stabil. NVE mener samtidig at den naturlige, maksimale vannstandsvariasjonen kan være på nivå med den omsøkte reguleringen på 1 meter. Departementet legger NVEs vurdering til grunn.

Søbergsvatnet skal reguleres som et flomdempingsmagasin som utjevner tilsiget til kraftverket. Ved lavt tilsig, vil vannstanden ligge nær laveste regulerte vannstand (LRV), slik at magasinkapasiteten kan utnyttes når det kommer tilsig utover kraftverkets maksimale slukeevne. Dette vil hindre flomtap. Modellering av vannstanden framgår av søknaden, og det vil være normalt at vannstanden ligger lavt gjennom vinteren, og øker til høyeste regulerte vannstand (HRV) i forbindelse med snøsmeltingen om våren, for deretter i ligge på et lavt nivå i sommermånedene.

Vannstandsvariasjonene i Søbergsvatnet vil til en viss grad skje raskere med en regulering som omsøkt enn i uregulert tilstand. Strandsonen består for en stor del av fjell i dagen, og

her vil synligheten av reguleringssonen være marginal. Reguleringen vil kunne innebære noe utvasking i strandsonen der denne består av løsmasser. Departementet slutter seg til NVEs vurdering om at synligheten av reguleringssonen i disse områdene ikke vil være markert, gitt den begrensede regulerings høyden.

Søbergfossen er et landskapselement som også er synlig fra en kort strekning på fylkesvei 76 og fra de nedenforliggende områdene forøvrig. Fossen ligger nedstrøms inntaket til Søbergsvatnet kraftverk, slik at vannføringen består av minstevannføring, tilsig fra restfeltet samt ev. overløp fra inntaket. Reguleringen av Søbergsvatnet vil innebære at antall dager med overløp over inntaksdammen vil reduseres fra 50 til 30 dager i et middels år, og fra 25 til 13 dager i et tørt år. NVE gir uttrykk for at minstevannføringen om sommeren ivaretar noe av fossens karakter. Ved departementets befarings høsten 2019 gikk det minstevannføring i Søbergfossen, og departementet deler NVEs syn om at noe av fossens karakter blir ivarettatt av minstevannføringen i sommersesongen.

Reindrift

Sametinget har innsigelse til regulering av Søbergsvatnet begrunnet i reindriftshensyn. Det vises særlig til at Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt har utfordringer med andre arealinngrep, og at dette kan innebære en samlet belastning for distriktet som innebærer at en føre varholdning bør legges til grunn i vurderingen av saken. Fylkesmannen frarår at det blir gitt konsesjon, også begrunnet i hensynet til reindrift. Det vises at reguleringen vil berøre et vinterbeiteområde, som er minimumsfaktor for distriktet.

Reinbeitedistriktet har i forbindelse med NVEs behandling av konsesjonssøknaden ikke uttalt seg til de foreliggende planene, ei heller etter at NVE tok kontakt med distriktet etter konsultasjon med Sametinget. Distriktet deltok på departementets befarings den 26. september 2019. Det ble her gitt uttrykk for at tiltaket ville innebære ulemper for distriktet, og at det sammen med mange andre arealinngrep ville innebære en for sterk samlet belastning.

Konsultasjoner

Departementet har konsultert med Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt. Området ved Søbergsvatnet er et viktig område for distriktet. I tillegg til at det ligger i distriktets vinterbeiteområde, som er minimumsbeite for distriktet, har det en funksjon i forbindelse med samling. Distriktet er særlig bekymret for at reguleringen vil føre til usikker is på Søbergsvatnet. Distriktet viser også til at den samlede belastningen grunnet inngrep er stor, og at mer enn 60 % av distriktets arealer er påvirket av inngrep.

Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt mener at søknaden om regulering av Søbergsvatnet må avslås. Dersom det skal gis konsesjon, må det oppstilles tydelige krav til tiltakshaver slik at ulempene ved reguleringen ikke blir uakseptable.

Departementet har konsultert med Sametinget, som påpekte at Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt har utfordring knyttet til mange inngrep innenfor distriktets grenser. Sett i dette lys, mener Sametinget det må legges vekt på at området ved Søbergsvatnet i dag er urørt, slik

det også er påpekt av Statsforvalteren i Nordland. Sametinget mener søknaden om reguleringen av Søbergsvatnet må avslås. Dersom det likevel blir gitt konsesjon, må det gå fram av departementets vedtak at anleggsperioden må gjennomføres på en tid av året da området ikke er i bruk av rein, og at detaljplanleggingen og gjennomføringen av tiltaket skjer i dialog med reinbeitedistriktet.

Departementets vurdering

Departementet legger til grunn at området ved Søbergsvatnet er et viktig område for reindrifta om vinteren, og er en del av distriktets minimumsbeite. Departementet legger vekt på at minimumsbeiter er av stor verdi for distriktet, slik det også går fram av departementets "*Retningslinjer for små vannkraftverk*" (2007).

Reguleringen av Søbergsvatnet vil kunne påvirke isforholdene på vatnet, og det er særlig dette forholdet som vil kunne være negativt for reindrifta i området. Samtidig deler departementet NVEs vurdering om at de klimatiske forholdene i stor grad er påvirket av en kystnær beliggenhet, som tilsier at isdekket og iskvaliteten kan variere gjennom vinteren, og fra år til år. Søker har oversendt et notat fra Sweco datert 22.1.2021 som peker på at den omsøkte reguleringen er tilnærmet lik naturlig vannstansvariasjon. Sweco oppgir at det tas sikte på å holde vannstanden nærmest mulig LRV hele tiden for å unngå flomtap.

Gitt at området er en del av distriktets minimumsbeite, mener departementet at det likevel ikke kan ses bort fra at den omsøkte reguleringen kan forsterke utfordringer for drifta som skyldes periodevis usikker is. Departementet mener derfor det må legges begrensninger på reguleringen vinterstid slik at Søbergsvatnet tappes i samsvar med tilsiget. Dermed vil variasjonen i vannstanden i liten grad skille seg fra naturlige variasjoner.

Ved etableringen av dammen om sommeren/høsten, som forutsatt i NVEs vedtak, vil anleggsperioden i liten grad komme i konflikt med reindriftsinteressene.

Naturmangfold

NVE har i vurderingen av tiltakets mulige konsekvenser for naturmangfoldet lagt til grunn søknadens miljørapport og søkers vurdering av tiltakets konsekvenser. Fylkesmannen i Nordland har i liten grad påpekt forhold knyttet til naturmangfold utover en vurdering av fiskebestanden.

Søbergsvatnet har mange holmer og relativt store grunne områder. Vassbygda Jeger og Fiskeforening har påpekt at området derfor har stor verdi for en rekke vanntilknyttede fuglearter. Utover at storlom tidligere kan knyttes til området, er ikke dette forholdet omtalt i særlig grad i søknadens miljørapport. Steinar Hansen, tidligere skog- og utmarksmedarbeider for grunneier, har også påpekt at grunne områder vil bli tørrlagt ved en senking av vannet, og at dette særlig vil være negativt for produksjonen av fisk.

Søbergsvatnet er planlagt utnyttet som et flomdemningsmagasin som vil heves til HRV i forbindelse med snøsmeltingen på våren. Senere på våren og sommeren, vil vannstanden avhenge av nedbørmengden, men vil når tilsiget er lavere enn slukeevnen i Søbergsvatnet kraftverk ligge ned mot LRV.

Departementet legger til grunn at vannstanden i Søbergsvatnet varierer også i naturlig tilstand. Det er normalt at vannstanden ligger på et lavt nivå om vinteren, og øker i forbindelse med snøsmeltingen om våren. Om sommeren vil normalt vannstanden synke igjen, og så framvise større variasjon knyttet til nedbørshendelser om høsten. Hovedtrekkene i vannstandsvariasjonene vil være lik i naturlig tilstand som etter regulering, men økningen og senkningen i vannstanden vil skje raskere etter en utbygging.

Søbergsvatnet har en fin ørretbestand. Holmer og grunne områder innebærer at vannet er produktivt for både fisk og vanntilknyttede fuglearter. Departementet er av den oppfatning at en senking av vannstanden med 0,3 m og en heving av vannstanden med 0,7 m er nær naturlig vannstandsvariasjon og, i liten grad vil påvirke naturmangfoldet knyttet til Søbergsvatnet. Departementet viser for øvrig til NVEs vurdering av forholdet til naturmangfoldloven.

NVE har sett nærmere på forholdet til Eidsvatnet naturreservat nedstrøms tiltaksområdet, og departementet gjengir her NVEs oppsummerende vurdering:

"Nedbørfeltet til Søbergsvatnet bidrar med om lag 23 % av tilsiget til Fjellvatnet/Storvatnet. Reguleringen av Søbergsvatnet vil i noen grad utjevne vannføringen i Storelva, men magasinvolumet er for lite til å gi noen påvirkning på vannspeilet og strandlinjen i Fjellvatnet/Storvatnet eller Eidsvatnet med planlagt tapping. Videre sikrer vilkår om slipp av minstevannføring i konsesjonen for kraftverket at Fjellvatnet/Storvatnet får tilsig fra Storelva i tørre perioder slik at vannspeilet ikke endres fra naturlig tilstand. Herav slutter NVE at virkningen av reguleringen av Søbergsvatnet på naturreservatet og den vernede skogen blir helt ubetydelig. Verneverdiene blir derfor ikke forringet, og reguleringen vil ikke bryte med verneforskriften."

Departementet slutter seg til NVEs vurdering og konklusjon hva gjelder forholdet til Eidsvatnet naturreservat.

Andre forhold

Det er et vesentlig moment i klagen og i senere korrespondanse fra klager at tiltakshaver ikke kan dokumentere at de innehar de nødvendige rettighetene for regulering av Søbergsvatnet som omsøkt. Klager har fått utredet dette forholdet fra Harris Advokatfirma AS, som oppsummerer sin vurdering som følger:

"Både hensynet til sakens opplysning, bruk av forvaltningens ressurser, så vel som hensynet til konsesjonssøkeren selv, tilsier at riktige eiendomsforhold er opplysninger som etter sin art bør bringes på det rene under konsesjonsbehandlingen, i form av dokumentert grunnbokshjemmel, rettskraftig dom eller jordskifte. Det legges da vekt på de

utfordringer en påfølgende gjennomføring vil medføre for berørte parter, dersom konsesjon i stedet innvilges på umatrikulert grunn.

Det er ikke behov for lov- eller forskriftsendring for å kunne ivareta forholdet. Dokumentert og avklart eiendomsrett ligger innenfor de opplysninger vassdragsmyndigheten kan kreve i medhold av vannressursloven § 23 annet ledd, jf. forvaltningsloven § 17. Slike opplysninger anses også nødvendige for å kunne ta stilling til konsesjonens virkning for den konkrete avgivereiendommen.

Saken reiser spørsmål om hensiktsmessig samordning i forhold til matrikkellovgivningen, i tillegg til forhold som i dag forutsettes ivaretatt gjennom uttak fra jordloven. Olje- og energidepartementet anmodes derfor om å forelegge disse spørsmål for Kartverket og Landbruks- og matdepartementet, før endelig vedtak fattes."

Departementet er enig i at rettighetsforholdene så langt som mulig bør være avklart før innsending av søknad om tillatelse etter vannressursloven. Ved uavklarte rettighetsforhold vil det være en risiko, både for søker og vassdragsmyndighetene, at det brukes ressurser på saker som ikke kommer til realisering, dersom det blir gitt konsesjon. Det er imidlertid ikke uvanlig i småkraftsaker at ikke alle rettighetsforhold er avklart på søknadstidspunktet, og i noen slike saker blir det også søkt om samtykke til ekspropriasjonstillatelse. I andre saker legger søker til grunn at rettighetsforholdene vil bli avklart på et senere tidspunkt.

I denne saken har NVE lagt til grunn søkers opplysninger om at det er inngått avtale med grunneier. Når det i løpet av NVEs saksbehandling har framkommet at det mangler dokumentasjon på grunneierrettighetene, har NVE forutsatt at eventuelle uavklarte forhold må være avklart før utbygging kan finne sted. NVE skriver følgende til tiltakshaver i forbindelse med oversendelse av konsesjonsvedtaket:

"Vi understreker at tillatelsen etter vannressursloven gjelder regulering av Søbergsvatn og betydningen dette har for de allmenne interessene i vassdraget. Tillatelsen gir ikke ekspropriasjonstillatelse. Tiltakshaver har selv ansvar for å avklare de privatrettslige forholdene til eventuelle andre rettighetshavere i området."

NVE har i behandlingen av konsesjonssøknaden gjort en avveining av tiltakets fordeler og ulemper, og konkludert med at konsesjon kan gis. Departementet slutter seg til NVEs vurdering om at manglende dokumentasjon på grunneierrettighetene ikke er til hinder for at det kan fattes vedtak i saken.

Oppsummering

Regulering av Søbergsvatnet vil kunne bidra med en årlig økning i produksjonen av fornybar kraft i Søbergsvatnet kraftverk med om lag 2,3 GWh. Tiltaket har positiv netto nåverdi. Ved å sette begrensning på reguleringen av Søbergsvatnet om vinteren, jf. merknader til vilkårene, vil lønnsomheten ved tiltaket reduseres. Departementet legger til grunn at tiltaket likevel har positiv netto nåverdi.

Departementet legger til grunn at Søbergsvatnet har en naturlig vannstandsvariasjon som er omtrent på størrelse med omsøkt regulering. Raskere fluktuasjon i vannstanden vil stedvis kunne føre til en reguleringszone langs vatnet, men i beskjeden grad.

Søbergsvatnet ligger i et område som er viktig for reindrift. Området er både vinterbeite, som er minimumsbeite for Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt, og oppsamlingsområde. Selv om Søbergsvatnet pga. klimatiske forhold kan ha varierende iskvalitet, vil en regulering kunne forsterke dette forholdet, til ulempe for reindriften. Ulempene knyttet til dette kan avbøtes ved å sette begrensninger på reguleringen vinterstid.

En begrenset regulering på én meter, som er nær de naturlige vannstandsvariasjonene, vil etter departementets syn ha begrensede konsekvenser for naturmangfoldet, og vil heller ikke ha negativ påvirkning på Eidsvatnet naturreservat nedstrøms.

Etter en samlet vurdering finner departementet at fordelene og nytten ved regulering av Søbergsvatnet er større enn skadene og ulempene for allmenne og private interesser. Vilkåret for å gi tillatelse er dermed oppfylt, jf. vannressursloven § 25.

5. Departementets konklusjon

Innsigelsen fra Sametinget og klagen fra Naturvernforbundet i Nordland/Naturvernforbundet i Rana og omegn tas ikke til følge. Departementet opprettholder NVEs tillatelse til regulering av Søbergsvatnet, men har justert vilkårene når det gjelder regulering vinterstid av hensyn til reindriften.

Dette vedtaket kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd, første punktum.

6. Departementets merknader til konsesjonsvilkårene

Post 1: Reguleringsgrenser og vannslipp

Søbergsvatnet ligger i et viktig vinterbeiteområde for Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt. Vinterbeite er minimumsbeite for distriktet. Departementet legger til grunn at isforholdene på vatnet grunnet kystnær beliggenhet kan variere gjennom vinteren og fra år til år. Departementet er av den oppfatning at aktiv regulering av Søbergsvatnet vinterstid kan forsterke problemene for reindriften som måtte være knyttet til usikker is.

For å unngå at regulering av Søbergsvatnet fører til usikker is, eller forsterker naturlige variasjoner i isforholdene, skal vannstanden så langt mulig holdes stabilt i perioden området er i bruk som beiteområde. Vannstanden vil likevel kunne variere dersom tilsiget er større enn hva som er tappekapasiteten ut fra dammen. Dette vil kunne påvirke isforholdene på vatnet, men vil ikke skille seg fra naturlige variasjoner.

Departementet viser utover dette til NVEs merknader til konsesjonsvilkårene i KNV-notat 19/2018.

Departementet ber NVE, ved kopi av dette brev, utstede ny vassdragskonsesjon med følgende tillegg til *Post 1 Reguleringsgrenser og vannslipp*:

"I perioden 15.12 – 30.04 skal tappingen fra Søbergsvatnet skje i samsvar med tilsiget."

Med hilsen

Lars Christian Sæther (e.f.)
avdelingsdirektør

Steinar Pettersen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Bindal kommune
Nordland fylkeskommune
Norges vassdrags- og energidirektorat
Småkraft AS
Plahtes Eiendommer
Statsforvalteren i Nordland

Adresseliste

Naturvernforbundet i Nordland
Naturvernforbundet i Rana og omegn
Sametinget / Sámediggi